

LBRIS

We know
books
Radu Carp
Cristina Matiuța
(editori)

ALEGERILE EUROPENE DIN ROMÂNIA 2024

Clivaje, coaliții, consecințe

INSTITUTUL EUROPEAN
2024

CUPRINS

Introducere. Cadrul teoretic referitor la alegerile europene poate fi aplicat în cazul României? Soluții și consecințe	7
Radu Carp, Cristina Matiuța	
Capitolul I. Cinci runde de alegeri pentru Parlamentul European în România: scurtă privire retrospectivă	13
Radu Carp, Cristina Matiuța	
Capitolul II. Eternul dușman, eternul câștigător: PSD în campania comasată a alegerilor locale cu cele europene	29
Andrei Țăranu	
Capitolul III. PNL – victorios, dar înfrânt	45
Daniel Buti, Alexandru Radu	
Capitolul IV. UDMR și maghiarii din România la alegerile din iunie 2024	69
István Gergő Székely, Tibor Toró	
Capitolul V. Uniunea Salvați România: lungul drum al instituționalizării unui partid	103
Alexandra Alina Iancu	
Capitolul VI. Alianța pentru Unirea Românilor în alegerile din 2024	129
Sergiu Mișcoiu, Ana Gabriela Pantea	
Capitolul VII. SOS România – partidul populist al unui singur politician	151
Sorin Bocancea	
Capitolul VIII. Minoritățile naționale în contextul alegerilor din 2024	179
Enache Tușa, Laura Maria Vasilache	
Capitolul IX. Între irelevanță politică și indiferență electorală: impactul partidelor mici și al candidaților independenți din România asupra alegerilor europene din 2024	193
Mihaela Ivănescu, Luiza-Maria Filimon	

Capitolul X. Partidele politice din România și marile familii politice europene în contextul postelectoral din Parlamentul European	231
Susana Dragomir	
Capitolul XI. Comunicarea politică în timpul campaniei pentru alegerile europene 2024	245
Carmen Ionescu	
Note despre autori	257
Index	263

*Capitolul I***Cinci runde de alegeri pentru Parlamentul European în
România: scurtă privire retrospectivă**Radu Carp
Cristina Matiuța**Introducere**

Michael Marsh și Mark Franklin afirmau, în urmă cu aproape trei decenii, că alegerile europene nu sunt nici cu adevărat europene, nici propriu-zis alegeri (Marsh și Franklin, 1996: 11). Aceasta deoarece campaniile electorale sunt dominate de teme naționale mai degrabă decât de o agendă europeană comună și nu duc la un proces de formare a guvernului similar celui din democrațiile parlamentare.

Alegerile europene au fost considerate, încă de la începuturile lor, alegeri de rangul doi (*second order elections*). Un punct de referință în acest sens este teoria dezvoltată de Karlheinz Reif și Hermann Schmitt (1980) și care a inspirat de atunci numeroase cercetări și studii. Pentru cei doi autori, cel mai important aspect al alegerilor de rangul doi este miza mai mică. De aici derivă câteva trăsături ale acestor alegeri. Prima este nivelul mai scăzut de participare, mai puțini alegători considerându-le suficient de importante pentru a merge la vot. A doua se referă la perspectivele mai bune pentru partidele politice mici și noi, care tind să aibă performanțe mai bune decât în alegerile naționale. A treia caracteristică este procentul mai mare de buletine de vot invalidate comparativ cu alegerile de rangul întâi (alegerile parlamentare naționale și alegerile prezidențiale), în timp ce a patra spune că partidele guvernamentale pierd. Unii alegători, care susțin în general guvernul, votează pentru opoziție la alegerile de rang secund pentru a exercita presiuni asupra guvernului, deși nu își schimbă în mod fundamental loialitatea de partid. Așa-numitul efect anti-guvernamental, consideră cei doi autori, se resimte într-o măsură cu atât mai mare cu cât intervalul de timp dintre alegerile naționale și alegerile europene este mai mare. Nu în ultimul rând, campania electorală pentru alegerile europene este dominată de chestiuni de interes național și nu de subiecte europene (Reif și Schmitt, 1980: 9-10).

Acest capitol își propune o succintă analiză comparativă a celor cinci runde de alegeri europene desfășurate în România de la integrarea țării în Uniunea Europeană în 2007, testând valabilitatea teoriei dezvoltată de Reif și Schmitt în cazul românesc și urmărind să înțeleagă importanța contextului politic și instituțional și a regulilor electorale pentru rezultatele acestor alegeri. Din punct de vedere metodologic, capitolul are la bază analiza electorală, folosind date statistice referitoare la rezultatele alegerilor, informații publice din mass-media, programele electorale ale competitorilor și manifestele de campanie.

Reguli electorale

Din punct de vedere juridic, cele cinci runde ale alegerilor europene au fost organizate în baza Legii nr. 33/2007¹: Legea stabilește un sistem electoral proporțional, cu liste de partid închise (candidații sunt aleși în ordinea în care apar pe listă), cu o singură circumscripție (teritoriul României constituie o singură circumscripție) și cu un prag electoral de 5% din totalul voturilor valabil exprimate la nivel național. Sunt acceptate și candidaturile independente, din partea oricărui cetățean român sau cetățean al altui stat membru al Uniunii Europene care are dreptul de a fi ales și este susținut de cel puțin 100.000 de alegători – art. 17, alin.1 (în timp ce un partid politic, pentru a-și depune lista de candidați, are nevoie de 200.000 de semnături de susținere). Pentru a obține mandatul, candidatul independent trebuie să adune un număr de voturi valabil exprimate cel puțin egal cu coeficientul electoral național². Legea a fost criticată adesea, fie pentru numărul mare de semnături de susținere cerute candidaților independenți la înscrierea în competiție, fie pentru alegerea europarlamentarilor într-o circumscripție unică (sistem practicat și în alte state membre), existând propuneri alternative de împărțire a teritoriului național în mai multe circumscripții electorale (de exemplu, în 8 circumscripții regionale, după modelul regiunilor de dezvoltare), fie pentru listele de partid închise, care nu dau alegătorului posibilitatea de a ierarhiza candidații pe listă în ordinea preferințelor proprii. De altfel, dezbateri și propuneri de reformă electorală au loc și la nivelul Uniunii Europene (care lasă în prezent la latitudinea statelor membre sistemele de vot folosite și modalitățile de alocare a mandatelor), inclusiv referitoare la introducerea unui scrutin trans-național, cu liste transnaționale semideschise,

¹ *Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European*, cu modificările și completările ulterioare, republicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 627/31 august 2012.

² „Coeficientul electoral național reprezintă partea întreagă a raportului dintre numărul total de voturi valabil exprimate și numărul de mandate de parlamentari europeni ce revin României” (art. 51, alin. 2).

formate din candidați din mai multe țări europene, ca o modalitate de combatere a deficitului democratic și de reducere a absenteismului (Mațiuța, 2018: 25-26).

Scurtă analiză a scrutinelor anterioare

Devenind stat membru al Uniunii Europene la 1 ianuarie 2007, România a organizat primele alegeri pentru selecția celor 35 de reprezentanți ai săi în Parlamentul European în noiembrie 2007 (pentru un mandat parțial de doi ani, următoarele alegeri europene pentru un mandat complet de 5 ani având loc în 2009). Treisprezece partide politice și un candidat independent s-au înscris în competiția electorală, cinci dintre ele, toate reprezentate în parlamentul național, reușind să treacă pragul electoral (vezi Tabelul 1).

Tabelul 1. Competitori care au intrat în Parlamentul European în 2007 (partide, alianțe, candidați independenți)

Partid	Voturi (%)	Număr de mandate
Partidul Democrat (PD)	28,82	13
Partidul Social Democrat (PSD)	23,12%	10
Partidul Național Liberal (PNL)	13,45	6
Partidul Liberal Democrat (PLD)	7,79%	3
Uniunea Democrată Maghiară din Romania (UDMR)	5,52%	2
Tökes Ladislau (candidat independent)	3,45%	1
Alții (sub pragul electoral)	17,85	-
Total	100%	35

Sursa datelor: Biroul Electoral Central

În urma acestor alegeri pot fi observate mai multe tendințe. Prima este o inversare de poziții între cele două partide succesoare ale Frontului Salvării Naționale (principalul moștenitor al fostului partid comunist), față de alegerile naționale anterioare: Partidul Democrat (PD) obține 28,81% din voturi (13 mandate), iar Partidul Social Democrat (PSD) - 23,11% (10 mandate). Pe poziția a treia se află Partidul Național Liberal (PNL), cu 13,44% din voturi și 6

mandate, în timp ce Partidul Liberal Democrat (PLD), formațiune desprinsă din PNL în decembrie 2006, câștigă 7,78% din voturi și 3 mandate, în primele și singurele alegeri la care a participat, înainte de absorbția sa de către PD, la doar câteva zile după aceste alegeri. Uniunea Democrată Maghiară din România (UDMR) se află cu puțin peste pragul electoral, cu 5,52% și două mandate, iar episcopul maghiar Laszlo Tökes obține un mandat de independent. A doua tendință este scăderea sprijinului pentru partidele extremiste, Partidul România Mare (PRM) ratând intrarea în Parlamentul European (cu 4,15% din voturi). A treia tendință, îngrijorătoare pentru calitatea unui regim democratic și legitimitatea aleșilor, este scăderea participării la vot față de toate rundele anterioare ale alegerilor locale și naționale: doar 29,47% dintre cetățenii români au votat la primele alegeri europene, după o campanie electorală în care temele europene au fost cvasi-absente. Temele predominante ale campaniei electorale s-au concentrat în jurul problemelor de politică internă, reforma constituțională și modificarea sistemului electoral ocupând locul principal. Mai mult, în aceeași zi cu alegerile europene a fost organizat un referendum național, inițiat de președintele Traian Băsescu, pentru schimbarea sistemului de vot folosit la alegerea deputaților și senatorilor în parlamentul național. Acesta a fost invalidat datorită prezenței reduse la vot. Nu în ultimul rând, este de menționat faptul că aproape 18% din voturile exprimate în aceste prime alegeri europene (17,85%) au fost irosite, date partidelor politice care nu au depășit pragul electoral și distribuite partidelor câștigătoare proportional cu scorurile lor.

În noul Parlament European constituit după aceste alegeri, PD și UDMR s-au alăturat grupului Partidului Popular European (PPE), PSD grupului Socialist și PNL Alianței Liberalilor și Democraților pentru Europa (ALDE).

Al doilea scrutin european, desfășurat în 7 iunie 2009, a demonstrat că raportul de putere între cele două partide politice principale, PDL și PSD, a rămas aproape neschimbat față de alegerile legislative naționale din 2008. Cu o prezență la vot de doar 27,67 %, rezultatele au fost următoarele: Alianța Electorală PSD+PC - 31,07% din voturi și 11 mandate; PDL - 29,71%, 10 mandate; PNL - 14,52%, 5 mandate; UDMR - 8,92%, 3 mandate; PRM - 8,65%, 3 mandate. Un mandat i-a fost atribuit Elenei Băsescu (fiica președintelui Traian Băsescu), candidat independent, care a obținut 4,22% din voturi și care a intrat în grupul PDL după alegeri (Tabelul 2). La fel ca în prima rundă a alegerilor europene, un candidat independent a reușit să câștige un mandat, ceea ce reprezintă o realizare remarcabilă într-un sistem care descurajează candidaturile independente. De precizat însă că atât candidatura lui Laszlo Tökes în 2007, cât și cea a Elenei Băsescu în 2009 au fost strâns legate de partide politice consacrate (UDMR, respectiv PDL), nefiind reprezentanți ai vreunei tendințe nepartizane din societate. Mai mult, amândoi s-au întors în partidele din care proveneau. UDMR i-a oferit lui Laszlo Tökes prima poziție pe lista partidului la alegerile europene din 2009, aceasta fiind și explicația pentru rezultatul foarte

bun al Uniunii Democratice Maghiare la aceste alegeri, depășindu-și punctajul obișnuit. De menționat, de asemenea, că Partidul România Mare (PRM) care la primele alegeri europene nu a reușit să treacă pragul electoral, a revenit de această dată spectaculos (prin unirea eforturilor cu George Becali, personaj controversat din mediul fotbalistic și al afacerilor imobiliare).

PDL și UDMR s-au alăturat grupului PPE din Parlamentul European, PSD+PC Alianței Socialiștilor și Democraților (S&D), PNL și-a păstrat apartenența la grupul ALDE, în timp ce nou-intratul PRM a rămas în grupul independenților și neafiliaților.

Tabelul 2. Competitori care au intrat în Parlamentul European în 2009 (partide, alianțe, candidați independenți)

Partid	Voturi (%)	Număr de mandate
Alianța Electorală Partidul Social Democrat (PSD) + Partidul Conservator (PC)	31,08%	11
Partidul Democrat Liberal (PDL)	29,71%	10
Partidul Național Liberal (PNL)	14,52%	5
Uniunea Democrată Maghiară din Romania (UDMR)	8,92%	3
Partidul România Mare (PRM)	8,66%	3
Băsescu Elena (candidat independent)	4,22%	1
Alții (partide + candidați independenți)	2,89	-
Total	100%	33

Sursa datelor: Biroul Electoral Central

Cea de-a treia rundă a alegerilor europene, din 25 mai 2014, s-a desfășurat într-un context marcat de ruperea alianței guvernamentale Uniunea Social-Liberală (USL), formată din PSD și PNL. În competiția pentru ocuparea celor 32 de locuri alocate României în Parlamentul European s-au înscris 15 formațiuni politice și 8 candidați independenți. Prezența la vot, de doar 32,44% (5.566.616 voturi), mai mare decât la alegerile europene anterioare, a fost mult sub media Uniunii Europene (destul de scăzută și ea, de 42,54%). Partidul Social Democrat (PSD), în alianță cu două partide politice mici, (Uniunea

Națională pentru Progresul României – UNPR și Partidul Conservator – PC), a obținut un scor mai bun decât în 2009: 37,6% și 16 mandate, jumătate din total. Campania electorală a alianței s-a desfășurat în jurul ideii continuității Uniunii Social-Liberale (USL), având ca slogan „USL trăiește!” și ca principal vector de imagine pe președintele acesteia, Victor Ponta (un exercițiu util în perspectiva viitoarelor alegeri prezidențiale). Partidul Național Liberal (PNL) a revenit la identitatea anterioară alianței cu social-democrații, la culorile sale tradiționale, albastru și galben și la programele liberale („Economia liberală; Prin noi înșine”). Partidul a accentuat expertiza și profesionalismul candidaților săi (unul dintre sloganuri, poate prea inspirat din fotbal, fiind *Eurocampionii*) și i-a avut ca vectori de credibilitate pe președintele partidului Crin Antonescu și mai ales pe prim-vicepreședintele Klaus Iohannis, primarul Sibiului, creând un profil național pentru acestea din urmă (Mihalache, 2014: 9). Cu toate acestea, PNL a câștigat doar 15% din voturi (și 6 mandate, unul mai mult decât la alegerile europene din 2009), mai puțin decât miza Crin Antonescu. Acesta declarase la începutul campaniei electorale că va demisiona dacă partidul său nu va obține 20% din voturi la alegeri, demisie prezentată chiar a doua zi după alegeri. Procentul PNL, mai mic în comparație cu reprezentarea sa în Parlamentul național (aproape 25%), s-a explicat și prin faptul că cel puțin o parte din potențialii săi alegători și-au îndreptat voturile către candidatul independent Mircea Diaconu, fost ministru liberal al Culturii și senator PNL, exclus de pe lista candidaților partidului ca urmare a unui proces în care a fost declarat incompatibil de către Agenția Națională de Integritate. Diaconu a decis însă să candideze ca independent și, grație carismei personale, sprijinului media și repulsiei unei părți a electoratului față de partidele tradiționale, a reușit să câștige un loc de europarlamentar, cu 6,81 % (379.582 voturi). Partidul Democrat Liberal (PDL) a obținut și el un scor mult mai mic decât la alegerile precedente pentru Parlamentul European, când a câștigat aproape 30% din voturi și 10 mandate: doar 12,23% și 5 mandate. Scăderea la mai puțin de jumătate se explică prin erodarea popularității sale în urma guvernării conduse de liderul partidului Emil Boc, precum și prin scindarea suferită recent și orientarea unei părți dintre alegătorii săi către noul Partid Mișcarea Populară (PMP), desprins de acesta. PMP adună 6,21% din voturi, trimițând doi deputați în Parlamentul European. În fine, cu un procent de 6,29%, UDMR a obținut două mandate, în timp ce voturile acordate partidelor și candidaților care nu trec de pragul electoral se ridică la 15,82% (Tabelul 3).

Alegerile europene au confirmat statutul PSD de lider incontestabil și au evidențiat necesitatea mobilizării electoratului, în special a acelei părți a lui neasociată în mod tradițional unuia sau altuia dintre partide. Pentru PNL, rezultatele alegerilor au adus un val de demisii (a președintelui Crin Antonescu și a întregii conduceri) și au marcat trecerea de la grupul politic al liberalilor și democraților europeni (ALDE) la grupul Partidului Popular European (PPE). De

LBRIIS | We know books.

asemenea, alegerile au dat startul negocierilor cu PDL pentru reunificarea dreptei române sub sigla unui singur partid. Ideea fuziunii PNL-PDL nu a fost însă acceptată de toți liberalii. Călin Popescu Tăriceanu, fost președinte al partidului, care demisionase din PNL în februarie 2014, nemulțumit de decizia liberalilor de a părăsi USL, a lansat Grupul de Inițiativă pentru păstrarea unității liberale, la care au aderat mai mulți europarlamentari liberali. Membrii Grupului considerau că aderarea la PPE și fuziunea cu PDL echivalează cu renunțarea la 139 de ani de tradiție liberală și propuneau oprirea oricăror negocieri privind fuziunea celor două partide (Mațiuța, 2018: 102). În general, și această rundă de alegeri europene a fost mai degrabă legată de disputele interne din interiorul și dintre partidele politice și subiectele de politică națională, nu de cele europene.

Tabelul 3. Competitori care au intrat în Parlamentul European în 2014 (partide, alianțe, candidați independenți)

Partid	Voturi (%)	Număr de mandate
Alianța Electorală Partidul Social Democrat (PSD) + Uniunea Națională pentru Progresul României (UNPR) + Partidul Conservator (PC)	37,6%	16
Partidul Național Liberal (PNL)	15,01%	6
Partidul Democrat Liberal (PDL)	12,23%	5
Diaconu Mircea (candidat independent)	6,82%	1
Uniunea Democrată Maghiară din Romania (UDMR)	6,3%	2
Partidul Mișcarea Populară (PMP)	6,22%	2
Alții (partide + candidați independenți)	15,82%	-
Total	100%	32

Sursa datelor: Biroul Electoral Central

Cea de-a patra rundă a alegerilor europene a avut loc în 26 mai 2019. Treisprezece partide/alianțe politice și trei candidați independenți s-au înscris în competiția electorală, în timp ce alte zece partide și patru candidați independenți nu au fost validați de Biroul Electoral Central, întrucât nu îndeplineau criteriile de eligibilitate impuse de lege (în principal condiția susținerii listelor de candi-

dați de către cel puțin 200.000 de alegători în cazul partidelor/alianțelor și de 100.000 de alegători în cazul candidaților independenți). Nu au existat variații semnificative ale numărului de concurenți față de alegerile europene anterioare, dar au existat mai multe schimbări în structura participanților, cum ar fi apariția unor noi partide politice, care au început campania electorală cu șanse mari de a intra în Parlamentul European. A fost cazul Uniunii Salvați România (USR), formațiune înființată în 2015, cu origine civică, plasându-se în opoziție cu partidele politice existente și care, în urma alegerilor legislative naționale din 2016, a devenit a treia forță în Parlamentul României cu 9% din voturi. La aceste alegeri, USR a candidat în alianță cu Partidul Libertate, Unitate și Solidaritate (PLUS), înființat în toamna anului 2018 de către Dacian Cioloș, fost prim-ministru (noiembrie 2015-ianuarie 2017) și fost comisar european pentru agricultură și dezvoltare rurală (2010-2014). Alte partide noi, dar cu o geneză diferită fiind formate prin desprinderea dintr-un partid existent, au fost Pro-România (înființat în 2017 de fostul premier Victor Ponta, în principal prin separarea unui grup de Partidul Social Democrat) și Alianța Liberalilor și Democraților Europeni (ALDE), născută în 2015, după ce cu un an mai devreme fostul premier și lider al Partidului Național Liberal, Călin Popescu Tăriceanu, a părăsit acest partid împreună cu un grup de liberali.

Din nou, disputele interne au prevalat în detrimentul problemelor de interes european. Un referendum, convocat de președintele Klaus Iohannis, a fost organizat în aceeași zi cu alegerile europene. Referendumul consulta cetățenii pe două teme: interzicerea amnistiei și grațierii pentru infracțiuni de corupție și interzicerea ordonanțelor Guvernului în domeniul infracțiunilor, pedepselor și organizării judiciare. Reprezentanții coaliției guvernamentale (formată din Partidul Social Democrat și Alianța Liberalilor și Democraților - ALDE) au văzut în el un instrument pentru președintele Iohannis de a se implica în campania electorală, susținând Partidul Național Liberal (PNL) și un motiv de a da startul campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale care urmau să aibă loc în toamna lui 2019. În consecință, aceștia le-au cerut susținătorilor lor să boicoteze referendumul. Pe de altă parte, partidele de opoziție și-au declarat sprijinul pentru referendum și și-au intensificat criticile la adresa partidelor de guvernământ acuzate de încercări repetate de subordonare a justiției.

Câteva observații se impun în urma acestor alegeri. În primul rând, prezența crescută la vot (de 51,07%) în comparație cu toate tururile anterioare ale alegerilor europene (vezi Anexă). Tendința a fost aceeași și la nivelul Uniunii Europene: în timp ce între 1979 (când au avut loc primele alegeri pentru Parlamentul European) și 2014 prezența la vot a scăzut treptat, de la 62% la 42%, aceste alegeri au înregistrat o inversare spectaculoasă, cu o prezență la vot de peste 50% la nivelul întregii Uniuni Europene. În al doilea rând, alegerile au adus o înfrângere clară a coaliției guvernamentale. Pentru PSD, care obține 22,50% (vezi Tabelul 4), înseamnă o pierdere de aproape 15% față de alegerile

europene din 2014 (când se aliașeră cu două partide mici și obțineau 37,60%) și o scădere cu aproape jumătate a numărului de europarlamentari (de la 16 la 8; 9 după Brexit). Pentru aliatul său, ALDE, situația arată și mai rău, nereușind să treacă pragul electoral de 5%, în ciuda sondajelor pre-electorale optimiste, care o creditau cu 10% din voturi sau mai mult. Pentru partidele de opoziție aceste alegeri au însemnat o mare victorie. PNL se află pe primul loc, cu 27% din voturi, cu mult peste performanțele din tururile anterioare ale alegerilor europene, în care nu a depășit niciodată 15%. Un mare succes a obținut și Alianța USR-PLUS (cu doar 12.500 de voturi mai puțin decât PSD), trimițând 8 europarlamentari în Parlamentul European. Cele trei partide mici (Pro România, PMP și UDMR) au reușit să treacă pragul electoral și să obțină câte două mandate. Atât prezența crescută la vot, cât și ierarhia concurenților au fost rezultatul nemulțumirii profunde și al polarizării societății după doi ani și jumătate de guvernare PSD. Liderul PSD, Liviu Dragnea (închis a doua zi după alegeri într-un proces care se trena de mult timp) devenise principalul politician al acelor ani, reușind să-și înlăture rivalii și să obțină monopolul deciziei în cadrul partidului, înlocuind prim-miniștri și guverne, ducând o luptă permanentă cu „statul paralel”, preocupat de „reformarea justiției” pentru a-și rezolva astfel propriile probleme cu legea, stârnind revolta populației și cele mai mari proteste de la căderea comunismului în decembrie. 1989. Mobilizarea la vot a fost exemplară nu doar în țară, ci și în diaspora, unde s-au format cozi la secțiile de votare, oamenii dând astfel un semnal împotriva unui mod de a face politică, lipsit de valori morale și amenințând bazele constituționale ale statului de drept (Matiuta, 2020: 235).

Victoria categorică a partidelor pro-europene poate fi privită și ca un semn al încrederii în UE și al dorinței de apartenență la UE, în contextul mesajelor suveraniste, naționaliste și eurosceptice ale coaliției de guvernare (dintre țările fostului blocul comunist România a înregistrat a doua cea mai mare prezență la vot, după Lituania). Nu în ultimul rând, rezultatele indică faptul că noi partide, în cazul de față USR și PLUS, câștigă teren în fața celor tradiționale, semn al nevoii reînnoirii clasei politice. Această nevoie a fost simțită și în alte state membre, ducând la slăbirea grupurilor politice tradiționale și la apariția altora noi. Cele două noi partide din România, USR și PLUS, s-au alăturat noului Grup Renew Europe, condus de Dacian Cioloș, în timp ce PNL, UDMR și PMP și-au menținut afilierea la Partidul Popular European (PPE), iar PSD a rămas membru al Grupului Alianța Progresistă a Socialiștilor și Democraților, la care s-au alăturat și cei doi europarlamentari ai Pro România.